

Stockholm den 1 oktober 2021

Kammarrätten i Stockholm
Box 2302
103 17 Stockholm

Endast per e-post till
kammarrattenistockholm@dom.se

Mål nr 3661-21, SPF Fiskeresor AB ./.. Tillväxtverket, angående återbetalning av stöd vid korttidsarbete

SPF Fiskeresor AB (SPF Fiskeresor) har fått möjlighet att yttra sig över Tillväxtverkets yttrande (aktbilaga 21) och samtidigt slutföra sin talan. Med anledning av detta får SPF Fiskeresor anföra följande.

1 PARTERNAS INSTÄLLNING

- 1.1 SPF Fiskeresor noterar inledningsvis att Tillväxtverket inte längre gör gällande att ett beslut om vinstutdelning innebär att förutsättningarna för korttidsstöd inte har uppfyllts. Tillväxtverket har tidigare anfört att det inte är ”förenligt med lagens syfte och kraven i 5 a § [lag, 2013:948, om stöd vid korttidsarbete] att besluta om eller genomföra värdeöverföringar i nära anslutning till eller under stödperioden” (se Tillväxtverkets yttrande i förvaltningsrättens aktbilaga 7 s. 2–3 samt yttrande i kammarrättens aktbilaga 11 s. 3).

- 1.2 Numera verkar Tillväxtverket hålla med SPF Fiskeresor om att en ”samlad bedömning” ska göras vid avgörande av om ett företag har drabbats av allvarliga ekonomiska svårigheter enligt 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete. Tillväxtverket gör till och med gällande att verket i SPF Fiskeresors fall har gjort en sådan samlad bedömning, men att verket ”tidigare i processen varit otydlig kring vilka omständigheter förutom beslutet om utdelning som påverkat bedömningen” (se aktbilaga 21 s. 3).
- 1.3 SPF Fiskeresor anser att det verket har anfört i den här delen är en efterhandskonstruktion. Det framgår av såväl det ursprungliga beslutet som av Tillväxtverkets yttranden i processen att beslutet om utdelning ensamt utgjorde skäl för återkravet. (Se Tillväxtverkets beslutsmotivering i förvaltningsrättens aktbilaga 8 s. 1 där verket framhåller att ”företaget beslutat om vinstutdelning den 2020-04-16. Tillväxtverkets bedömning är att företaget därmed inte har drabbats av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som företaget inte kunnat förutse eller undvika.” Se även Tillväxtverkets yttrande över SPF Fiskeresors överklagande till kammarrätten, aktbilaga 11 s. 3, där Tillväxtverket bekräftar sin ursprungliga bedömning ”att klaganden med anledning av den genomförda värdeöverföringen [...] inte kan ha ansetts drabbats av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter [...]”).
- 1.4 Det Tillväxtverket nu har anfört om att en samlad bedömning ska göras innebär alltså att det ursprungliga beslutet, som bara grundade sig på utdelningsbeslutet, är fel och ska upphävas. Kammarrätten bör därför bifalla SPF Fiskeresors överklagande.
- 1.5 För det fall kammarrätten ändå väljer att pröva Tillväxtverkets nya argument och inställning vill SPF Fiskeresor bemöta dessa.

- 1.6 SPF Fiskeresor har uppfattat Tillväxtverkets nya inställning på följande sätt.
- 1.7 SPF Fiskeresor uppfattar för det första att Tillväxtverket begär att kammarrätten ska formulera en justerad bevisbörderegul, som avviker från huvudregeln att myndigheten har bevisbördan i mål om återkrav. Tillväxtverket hänvisar i denna del till Högsta förvaltningsdomstolens domar i rättsfallen RÅ 2001 ref. 22 I och II, samt att handläggningen av ansökningar om korttidsstöd har varit en krävande uppgift för verket.
- 1.8 SPF Fiskeresor håller inte med Tillväxtverket om att kammarrätten bör formulera och tillämpa en justerad bevisbörderegul. Enligt SPF Fiskeresor utgör varken brister i Tillväxtverkets handläggning eller den omständigheten att verket inte har uppfyllt sin utredningsskyldighet vid beslutet om korttidsstöd skäl för att nu ge verket en bevislättning, eller utvidgad möjlighet att återkräva stöd enligt 31 § lagen om stöd vid korttidsarbete.
- 1.9 För det andra uppfattar SPF Fiskeresor Tillväxtverkets nya inställning som att verket menar att företaget, även vid en samlad bedömning, inte kan anses ha drabbats av sådana allvarliga ekonomiska svårigheter som avses i 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete. Tillväxtverket medger däremot att företaget har haft ”stora” ekonomiska svårigheter till följd av pandemin.
- 1.10 SPF Fiskeresor vidhåller att de ekonomiska svårigheter som det har drabbats av är sådana allvarliga ekonomiska svårigheter som avses i 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete. SPF Fiskeresor anser vidare att företaget, även om det skulle anses ha en sådan bevisbörda som Tillväxtverket gör gällande, har fullgjort den.

1.11 SPF Fiskeresor utvecklar i det följande sin inställning till vad Tillväxtverket har anfört i dessa delar. I övrigt vidhåller SPF Fiskeresor vad företaget tidigare har anfört i målet.

2 ATT TILLVÄXTVERKET INTE UPPFYLLT SIN UTREDNINGSSKYLDIGHET VID STÖDTILLFÄLLET UTGÖR INTE SKÄL FÖR EN BEVISLÄTTNAD

2.1 Huvudregeln i mål rörande återkrav är att myndigheten har bevisbördan för att förutsättningarna för återkrav är uppfyllda (se t.ex. rättsfallen HFD 2011 ref. 81 och HFD 2013 ref. 50).

2.2 Tillväxtverket har anfört att denna huvudregel bör frångås i SPF Fiskeresors fall med hänvisning till rättsfallen RÅ 2001 ref. 22 I och II. Tillväxtverket menar sammanfattningsvis att eftersom verket har haft svårt att hantera sin uppgift att handlägga ansökningar om korttidsstöd kan huvudregeln om bevisbördans placering i mål rörande återkrav inte upprätthållas (se t.ex. aktbilaga 21 s. 2).

2.3 Tillväxtverket har i det sammanhanget anfört att den omständigheten att myndigheten inte har utrett ärendet tillräckligt inte ska påverka möjligheterna till återkrav. Verket har härvid anfört att den omständigheten att "ett bolag kunnat få stöd genom att kort lämna uppgift om att man hade allvarliga ekonomiska svårigheter var den lösning man kom fram till. Detta bör inte påverka bedömningen av om stödet i ett senare skede ska återkrävas eller inte." (se aktbilaga 21 s. 4).

2.4 SPF Fiskeresor anser inte att det som Tillväxtverket har anfört utgör skäl för att ge verket en bevislättning. Enligt SPF Fiskeresor

bör Tillväxtverket inte kunna åberopa brister i den egna handläggningen och sin underlåtenhet att uppfylla utredningsskyldigheten vid beslutstillfället för att få en lättnad i bevishänseende avseende återkrav.

- 2.5 Frågan i målet är om det finns skäl att frånga principen om gynnande förvaltningsbesluts negativa rättskraft genom att det korttidsstöd som SPF Fiskeresor beviljades i april 2020 återkrävs.
- 2.6 Principen om gynnande förvaltningsbesluts negativa rättskraft utgör en allmän rättsgrundsats som bottnar i den enskildes intresse av trygghet och förutsebarhet. Enskilda ska kunna lita på att myndigheters beslut står sig och kunna rätta sig efter dem (se t.ex. rättsfallen RÅ 1992 ref. 64 och RÅ 2000 ref. 16). Myndigheter kan därför endast i undantagsfall återkalla gynnande förvaltningsbeslut till nackdel för den enskilde. Detta eftersom upprätthållandet av principen om gynnande besluts negativa rättskraft är en av de viktigaste rättssäkerhetsgarantierna inom förvaltningsrätten (se von Essen, Bohlin och Warnling Conradson, Förvaltningsrättens grunder, 3 uppl., 2018 s. 195).
- 2.7 Enligt SPF Fiskeresor bör det vid återkallelse av ett gynnande förvaltningsbeslut ställas ett högt beviskrav på myndigheten, i motsats till det som Tillväxtverket har anfört (jfr exempelvis Lindkvist, Bevisfrågor i förvaltningsprocessen, JUNO version 1 s. 95 och 99 f.).
- 2.8 Tillväxtverket har åberopat rättsfallen RÅ 2001 ref. 22 I och II till stöd för att myndigheten ska ges en bevislättnad. Rättsfallen gäller dock inte gynnande förvaltningsbesluts negativa rättskraft eller myndigheters bevisbörda vid beslut om återkrav, utan bevis-

bördan för beskattningsbar inkomst. SPF Fiskeresor anser mot den bakgrunden att rättsfallen helt saknar betydelse för bedömningen i nu aktuellt mål.

- 2.9 Tillväxtverket har vidare anfört att verket bör ges en bevislättning eftersom det har haft svårt att hantera sin uppgift att besluta om korttidsstöd, vilket har lett till brister i handläggningen av ansökningar om sådant stöd. SPF Fiskeresor anser att den omständigheten att Tillväxtverket inte har uppfyllt sin utredningsskyldighet inte bör gynna myndigheten och ligga företaget till last.
- 2.10 SPF Fiskeresor vill härvid påpeka att det alltid är beslutsmyndigheten som har det yttersta ansvaret för att underlaget i ett förvaltningsärende är sådant att det leder till ett materiellt riktigt beslut. Detta innebär bland annat att en enskild inte kan ”beviljas en förmån enbart av den anledningen att han eller hon har ansökt om denna och i någon mening kan sägas befinna sig i en sådan situation som bestämmelserna tar sikte på. Endast om de faktiska förhållandena i det enskilda ärendet bedöms uppfylla kriterierna i de tillämpliga föreskrifterna, kan ett gynnande beslut meddelas.” (se prop. 2016/17:180 s. 149). Det är det allmänna som får stå risken för att ett gynnande förvaltningsbeslut är felaktigt (se von Essen, Bohlin och Warnling Conradson, Förvaltningsrättens grunder, 3 uppl., 2018 s. 195).
- 2.11 Detta ska ställas mot att Tillväxtverket i fråga om korttidsstödet har anfört att ”den lösning man kom fram till” var att ”ett bolag kunnat få stöd genom att kort lämna uppgift om att man hade allvarliga ekonomiska svårigheter”. Enligt SPF Fiskeresor utgör ett sådant avsteg från utredningsskyldigheten inte skäl för att senare ge myndigheten en bevislättning i frågan om återkrav.

- 2.12 Under alla förhållanden anser SPF Fiskeresor att företaget har haft rätt till korttidsstödet. Oavsett vad kammarrätten kommer fram till i frågan om bevisbördan menar SPF Fiskeresor att det har gjorts sannolikt att det har drabbats av allvarliga ekonomiska svårigheter enligt 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete. Detta utvecklades av SPF Fiskeresor i det följande.

3 SPF FISKERESOR HAR VID EN SAMLAD BEDÖMNING DRABBATS AV ALLVARLIGA EKONOMISKA SVÅRIGHETER

- 3.1 SPF Fiskeresor konstaterar att Tillväxtverket och företaget numera är överens om att en samlad bedömning ska göras vid avgörande av om företaget drabbats av allvarliga ekonomiska svårigheter enligt 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete (se aktbilaga 21 s. 3 och vad SPF Fiskeresor har anfört i aktbilaga 5 p. 7.1.1, 7.1.8 samt 7.1.11–7.1.14).
- 3.2 Efter en samlad bedömning av SPF Fiskeresors ekonomiska situation har Tillväxtverket nått slutsatsen att de ekonomiska svårigheter som företaget har drabbats av inte är att anse som ”så allvarliga ekonomiska svårigheter som krävs enligt lagen” (se aktbilaga 21 s. 3). Tillväxtverket har till stöd för sin bedömning anfört tre omständigheter. För det första innebär SPF Fiskeresors beslut om återbetalning av aktieägartillskott ”att det finns starka indikationer på att bolaget inte hade sådana allvarliga ekonomiska svårigheter som krävs”. För det andra fattades beslutet om återbetalning ”direkt efter att bolaget fått utbetalningen från Tillväxtverket” med ett belopp ”i samma storleksordning”. För det tredje saknar det betydelse att SPF Fiskeresor senare återtog beslutet

eftersom ”bolaget redan gjort bedömningen att det fanns tillräckligt med pengar” och att ”en senare ändring (när bolagets ekonomi ostridigt försämrades) inte är tillräckligt stark för att förändra den bedömningen”.

- 3.3 Mot detta vill SPF Fiskeresor anföra följande.
- 3.4 För det första innebär beslutet om återbetalning av aktieägartillskott i SPF Fiskeresors fall inte att företaget vid ansökan om korttidsstöd i april 2020 hade, eller ansåg sig ha, en god ekonomi. Anledningen till beslutet var att Claudine och Alain Cavard efter pandemins utbrott var oroliga för sin försörjning mot bakgrund av det stora antalet avbokade resor. Det var inte säkert hur pandemin skulle utveckla sig eller om företaget skulle få fortsatt korttidsstöd efter den inledande stödperioden. Eftersom företaget året innan pandemin hade gjort ett positivt resultat om 68 977 kronor beslutade Claudine och Alain Cavard preliminärt att 68 900 kronor av detta skulle användas till deras försörjning under 2020 (se aktbilaga 5, p. 6.1.5 och 6.3.1). Beslutet om återbetalning innebar alltså inte att Claudine och Alain Cavard ansåg att företaget hade en god ekonomi i april 2020, utan tvärt om.
- 3.5 För det andra använde SPF Fiskeresor inte korttidsstödet för att göra en utbetalning till sina ägare, vilket Tillväxtverket tycks antyda i sitt yttrande. Återbetalningen av aktieägartillskottet grundade sig på det positiva resultat som företaget hade gjort år 2019, och eftersom SPF Fiskeresor är ett fåmansföretag beslutade det preliminärt vid bolagsstämman att använda del av detta till Claudine och Alain Cavards försörjning under 2020. Korttidsstödet beräknas i stället utifrån permitteringsgraden under en viss tidsperiod. Det finns inte något sådant samband mellan de två

summorna och tidpunkten för beslutet som Tillväxtverket verkar insinuera.

- 3.6 För det tredje uppkom de allvarliga ekonomiska svårigheterna inte efter att företaget ansökt om stöd och beslutat om återbetalning, vilket Tillväxtverket tycks mena. De förelåg redan vid ansökningstillfället. Beslutet om att stoppa återbetalningen visar att Claudine och Alain Cavards förhoppning om att de kunde använda fjolårsresultatet till sin försörjning under pandemiåret inte stämde. Återkallelsebeslutet visar att företaget var i en så pass allvarlig situation att det inte längre kunde tjäna till Claudine och Alain Cavards försörjning. Utan korttidsstödet riskerar företaget att gå i konkurs.
- 3.7 I övrigt hänvisar SPF Fiskeresor till det som anförts i överklagandet, aktbilaga 5 p. 7.1, och vidhåller att det har haft rätt till det aktuella stödet samt att det inte har förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund.

4 ANGÅENDE RÄNTEYRKANDET

- 4.1 Tillväxtverket har anført att frågan om ränta inte omfattas av det överklagade beslutet och därför yrkat att SPF Fiskeresors ränteyrkande ska avvisas (se aktbilaga 21 s. 4).
- 4.2 Av det överklagade beslutet framgår följande (se förvaltningsrättens aktbilaga 8 s. 2):

”Om du överklagar beslutet och inte får rätt kommer inbetalningsuppgifter att skickas till dig när domstolens avgörande inte länge kan överklagas. Ränta tillkommer och räknas efter den 51 dagen efter Tillväxtverkets beslut om återkrav.”

- 4.3 I sitt senaste yttrande har Tillväxtverket i stället anfört att ”ränta kommer utgå först för tid efter att domen vunnit laga kraft” (se aktbilaga 21 s. 4).
- 4.4 Med anledning av det som Tillväxtverket nu har anfört vill SPF Fiskeresor justera sitt ränteyrkande enligt följande. Yrkandet ersätter det tidigare ränteyrkandet i aktbilaga 5 p. 1.2.
- 4.5 SPF Fiskeresor yrkar att kammarrätten, för det fall kammarrätten inte upphäver beslutet om återkrav, i första hand ska bestämma att räntan på det återkrävda beloppet ska räknas från att domen vunnit laga kraft. I andra hand yrkar SPF Fiskeresor att kammarrätten ska bestämma att räntan ska räknas från och med den 20 april 2021 och inte från och med den 11 mars 2021.

5 ANGÅENDE RÄTTEGÅNGSKOSTNADSYRKANDET

- 5.1 SPF Fiskeresor önskar komplettera sitt yrkande avseende ersättning för ombudskostnader enligt följande. Yrkandet ersätter det tidigare kostnadsyrkandet i aktbilaga 5 p. 1.3.
- 5.2 SPF Fiskeresor yrkar att Tillväxtverket ska förpliktas att betala dess rättegångskostnader i kammarrätten med sammanlagt 12 825 kronor jämte ränta enligt 6 § räntelagen, avseende 9 timmars arbete för undertecknade ombud. Kostnaden är hänförlig till yrkandet om upphävande av beslutet om återkrav.
- 5.3 Anledningen till det justerade kostnadsyrkandet är att SPF Fiskeresor, sedan Tillväxtverket genom sitt senaste yttrande har ändrat sin inställning i målets centrala rättsfrågor avseende återkravet, har haft ytterligare kostnader för att tillvarata sin rätt.

Kostnaderna har varit befogade med hänsyn till sakens
beskaffenhet.

Som ovan,

Alexandra Loyd

Erica Wide

Henrietta Cahn